

Kunst for og av kvinner

Trekløveret, smykkekunstner Camilla Prytz, billedkunstner Mia Gjerdrum Helgesen og billedkunstner Gro Mukta Holter er aktuelle med utstillingen *Blood, Milk and Honey, a tribute to the art of motherhood* i galleri A, fra 31. august til 18. september i år. Her hyller de morsrollen i livet og i kunsten med nye arbeider.

Tekst Anne Marit Muri / Foto Charlotte Spetalen

CAMILLA PRYTZ (f. 1971)

Glasskunstner & smykkedesigner

Utdanning og praksis:

- 1991-1993 Asker Kunstscole, Asker
- 1993-1994 Praksis, Glasshytta i Stavern, stavern
- 1994-1995 Glasskolan Kosta Boda, Sverige

Utstillinger i utvalg:

- 2010: Stenersenmuseet
- 2009: Studio Hugo Opdal, Flø.
- 2009: Hotell Normandy, Monaco.
- 2008: Det gule galleriet, Stavern
- 2007: Studio Hugo Opdal, Flø.
- 2004: Henie Onstad Kunstsenter, Høvikodden

SMYKKER FOR SALG, SE KUNSTKATALOGEN

Hvorfor er det viktig for deg å sette fokus på temaet mor i livet og i kunsten med alt det innebærer på godt og ondt?

Fordi det er et tema som angår absolutt alle mennesker. Morsrollen og hele familiestrukturen har forandret seg veldig i moderne tid. Familien er i utvikling. Vi har familier med to mødre eller to fedre, vi har som regel et par kull unger med forskjellige partnere. Vi har surrogatmødre, og folk adopterer som aldri før. Hvorfor er de fleste kjente kunstnere i historien menn? Fordi kvinner har tatt vare på familien. Jeg synes temaet har vært lite belyst gjennom kunsthistorien, nesten et ikke-tema. Gjennom dette prosjektet har jeg tenkt godt igjen forholdet til min egen mor og de sterke kvinnene rundt meg. Jeg håper vi kan inspirere andre til å gjøre det samme. For meg er denne utstillingen er hyllest til min egen mor og alle mødre der ute.

Hvilket forhold har du til din egen mor?

Jeg har en ung mor, hun er bare 20 år eldre enn meg. Vi har selvsagt vært igjennom alle mor&datter-greiene, opprør, løsrivelse og forskjellige faser. Nå er vi i en voksen fase, og jeg setter mer og mer pris på henne fordi jeg ser henne som menneske og ikke bare mamma. Vi har et veldig nært forhold, det er ingenting jeg ikke kan fortelle til mamma. Hun forteller ikke like mye til meg, hun synes ikke at barna skal bekymre seg over hennes problemer. Vi snakker sammen nesten hver dag i telefonen, og jeg opplever at hun vet hvor jeg er i livet til enhver tid. Før syntes jeg vi var veldig forskjellige, men nå synes jeg bare vi blir likere og likere. Vi sier ofte at vi er glad i hverandre, det blir viktigere og viktigere. Man vet aldri når det er for sent. Jeg pleier å si til mamma at vi sikkert kommer til å ende opp på samme gamlehjem.

Er det spesielle hendelser/egenskaper ved din mor du særlig vil trekke frem?

Selv om mamma var ung da hun fikk meg, har hun vært ganske streng, noe jeg er glad for i dag. Ikke noe fri barneoppdragelse der i gården. Mamma er en omsorgsperson, som hjelper mange mennesker rundt seg i tillegg til å ha full jobb. Hun setter andre foran seg selv, og hun er det mest positive men-

nesket jeg vet om. Jeg pleier å kalle henne for Florence Nightingale. Hun er en arbeidshest som aldri sitter stille, men som har orden i sakene. Jeg har full frihet som voksen, og hun legger seg aldri opp i mitt liv eller mine valg, selv om jeg har tatt valg som jeg tror hun synes har vært vanskelige. Hun er midtpunktet i storfamilien, det er hun som holder alle samlet gjennom tykt og tynt.

Hvordan er ditt syn på egen morsrolle?

Jeg er frivillig og lykkelig barnløs. Det er et bevisst valg, og det ligger ingenting trist bak det. Mange har problemer med å forstå dette valget, da de tror at reproduksjon er den eneste meningen med livet. Jeg brenner veldig for arbeidet mitt, det er ikke noe skille mellom jobb og privatliv. Å være kunstner er en livsstil. Jeg er heller ikke redd for ensomhet, jeg oppsøker den mer og mer. Jeg har mange nære relasjoner både til barn og voksne i livet mitt, og føler at jeg har veldig mye kjærlighet rundt meg. Jeg har jobbet hardt for å skape mest mulig frihet rundt meg, og jeg er livredd for å komme inn i et A4-mønster som man automatisk gjør med barn. Jeg er kjempeglad i andres barn, men glad for å slippe det enorme ansvaret. Jeg har ikke gledene, men heller ikke sorgene.

Hva skal til for å være en god mor?

Jeg tror på enkle ting som grenser og kjærlighet. Mor må være mor og ikke venninne. Hun må være den som tør å være upopulær, hun må ta sjansen på at du elsker henne selv om hun sier nei. Jeg synes mange i dag sliter med grensesetting og oppdragelse, det er altfor mange bortskjemte skrikerunger i 2011. Livet er hardt, og man må prøve å gjøre barna rustet til å møte livet på godt og vondt.

Hvorfor har enkelte så komplisert forhold til sin egen mor?

Jeg tror mange sliter med å løsrive seg fra moren sin og ikke minst omvendt. Det er hele tiden en balanse mellom frihet og avhengighet. Ofte tar man ut problemer på sin mor, som egentlig burde vært tatt ut på andre. Det er vel bare en mor som virkelig kjenner våre verste sider, og som er glad i oss likevel. Venner kan komme og gå, men familien henger jo ved

– Jeg er frivillig og lykkelig barnløs. Det er et bevisst valg, og det ligger ingenting trist bak det. Mange har problemer med å forstå dette valget, da de tror at reproduksjon er den eneste meningen med livet.

(Camilla Prytz)

deg hele livet. Vanskelige forhold dreier seg ofte om kontroll. Alle nære forhold er jo kompliserte, men jeg syns det er spennende å følge mor/datter-forholdet gjennom forskjellige faser. Nå som jeg er voksen og har kommet over puberteten og løsrivelsen og alt sammen ser jeg på mamma mer utenfra, jeg føler at hun har gjort sitt beste for at jeg skal ha det bra. Nå passer jeg mer og mer på at hun skal ha det bra, rollene snur jo etter hvert som foreldrene våre blir eldre. Da er det jeg som skal ta vare på henne. Jeg tror man kommer langt med å akseptere tingene slik som de er, og akseptere forandring.

Hvordan kommer tematikken i prosjektet Blood, Milk and Honey, a tribute to the art of motherhood frem i kunsten din som stilles ut fra 31. august på Galleri A i Oslo?

Jeg har laget en helt ny smykkekolleksjon i sølv, som er litt rocka med sterk symbolbruk. Det er viktig med hele denne utstillingen at det ikke blir for romantisk og søtt, det har vi vært enige om fra første stund. I 2011 er det blitt stuerent å si at å ha barn ikke er noen dans på roser. Jeg har laget et egg

med bokstavene MAMMA inngravert. Jeg har laget en kvinne som er en krysning mellom jomfru Maria og Mor Theresa. Jeg har laget en babydukke med voksent ansikt. Et foster som henger opp ned i mors mage med navlestreng og alt. Og en hjerne. Jeg liker ikke å legge for mange føringer for tilskueren, jeg syns folk skal få assosiere som de vil. Smykkene skal snakke for seg selv. Jeg tenker at de skal være kjærlighetsgaver til mor, til datter, til kjæresten, og for all del- gjerne også til far! Jeg ønsker å vise noe nært og sterkt som balanserer mellom å være vakkert og grotesk.

Er det et kunstverk fra kunsthistorien med tematikken mor/barn - som betyr noe spesielt for deg og hvorfor?

Jeg har valgt et Picasso-bilde som heter *Maternity- Mother and Child*. Jeg elsker Picassos enkle, geniale strek som får frem en følelse av symbiose, dette er et øyeblikk av lykke, en av de stundene man føler at det er verdt alt slitet. Bildet er røft og følsomt på samme tid, og ikke for søtt. Et sterkt uttrykk!

MIA GJERDRUM HELGESEN (f. 1971)

Billedkunstner

Utdanning:

- 1999-00 (MA) Hovedfag The Oslo National Academy of the Arts (SHKS)
- 1996-99 (MA) IVK The Oslo National Academy of the Arts - Norway
- 1995-96 Academy of Art College - San Fransisco - USA

Utstillinger i utvalg:

- 2011 Galleri A solo Exhibit Oslo Norway
- 2011 Norstrand Lions Juleutstilling Oslo Norway
- 2010 ART ARENA Telenor arena Bærum Norway
- 2010 Høstutstillingen "Norges kunstner dal" Asker Norway

KUNST FOR SALG, SE KUNSTKATALOGEN

Hvorfor er det viktig for deg å sette fokus på temaet mor i livet og i kunsten med alt det innebærer på godt og ondt?

Ideen om en utstilling der jeg ønsket å hylle morsrollen, har jeg hatt lenge, tematikken i kunsten min har vært mye tilnærmet dette tema i lang tid. Det har vært komplisert å realisere dette tidligere, å finne et riktig format alene. Tiden var moden nå midt i min egen intense morsrolle med tvillinger på tre år og et barn på ti år. Jeg så at dette var et prosjekt som trengte flere vinklinger og mye innspill.

Da jeg traff Gro Mukta Holter i forbindelse med vår deltagelse på *Erkjennelsen i Munch i meg*, ble ideen til virkelighet. Vi delte en skjebne, å ha mistet mor i ung alder. Ideen ble til konsept da Camilla Prytz også ville gå inn i denne prosessen. Blood, Milk & Honey-teamet var på plass, det har blitt en fantastisk berikende prosess.

Det er så utrolig viktig for meg å realisere dette og nå sette fokus på å hylle morsrollen, det er det mangel på både i samfunnet og i kunsthistorien. Kvinnelige kunstnere er i utgangspunktet fraværende inntil nyere kunsthistorie, og denne tematikken er det ikke jobbet mye med – nå har vi laget en utstilling av kvinner for kvinner. Morsrollen er grunnleggende selv om den forandrer seg gjennom tidene, familiestrukturen er ikke som den en gang var, og morsrollen berører alle uavhengig av kulturell bakgrunn. Morsrollen er det største fundamentale som driver slektene videre, men det er også så mye mer i vår moderne samtid. Morsrollen kommer i mange varianter, og i vårt moderne samfunn fortjener morsrollen en hyllest gjennom å sette fokus på hva alt dette innebærer.

Hvilket forhold har du til din egen mor?

Min mor har vært borte nå i 18 år, hun ble revet bort så brått. I hele mitt voksne liv har jeg levd uten en mor, det tok nesten 10 år før den intense sorgen gikk over i en aksept, aksepten kom med min egen morsrolle. Sorgen forandret seg, mamma ble båret videre i meg og mine barn. Min mor og jeg hadde et veldig nært forhold, hun var alltid der og var meget omsorgsfull. Jeg var ung og i løsrivingsfasen, flyttet for meg selv og ville mine egne ting uten mor og far, være i fred. Og da ble hun plutselig borte, for alltid. En hard og surrealistisk kombinasjon for et ungt menneske som akkurat har forlatt redet.

Er det spesielle hendelser/egenskaper ved din mor du særlig vil trekke frem?

Det å forstå sin egen mor og hennes morsrolle var noe jeg så først da jeg ble mor selv, og respekten for min egen mor vokser med min egen morsrolle. Det at mor ikke er der når man selv blir mor, har både gjort meg svak og sterk, svak i savnet av henne og samtidig sterk da jeg måtte gå opp veien selv.

Min mor var hennes generasjon opp av dage, den mest omsorgsfulle og alltid til stede. Hun gav opp karriere som tekstildesigner da hun fikk barn, og var hjemmeværende mens far bygget karriere. Som voksen kan jeg i dag reflektere over at jeg kunne ønske hun hadde levd ut den kreative delen av seg selv i yrket sitt, jeg ville likt å se henne blomstre og være engasjert i mer enn oss barna, jeg kunne gjerne sett at hun hadde hatt et yrkesliv. Hun tok omsorgsrollen for alle, barna, sin mann og sine syke foreldre.

Fra dette har det grodd en vilje til å lykkes i å glede meg over å få utfolde meg kreativt. Ut ifra min mors uteblivelse fra noe mer enn morsrollen ser jeg for min del at det er utrolig viktig at barna ser at mor har en lidenskap. Om det er en jobb eller noe annet, er ikke viktig, men noe som gjør livet enda rikere hvis det gleder henne og gir henne påfyll. Det er viktig å være ærlig på at man har flere lidenskaper selv om man er mor, og derfor tørre å få være til stede for dem også.

Hvordan er ditt syn på egen morsrolle?

Det å bli mor forandrer livet totalt, jeg ser det som det vakreste mirakel og den tyngste lasten, fordi det er så herlig og sårt på samme tid morsrollen er så mye lykke med så intens kjærlighet til noen man skal ta vare på og beskytte og redd for å miste. Morsrollen er den viktigste oppgaven i livet mitt, men ikke den eneste lidenskapen. Jeg kan ikke leve uten kunsten, den gir meg et utløp for mitt indre som jeg trenger, jeg kaller det ofte for mitt åndedrag.

Jeg tror ingen forstår hva det egentlig innebærer å være mor før man er blitt mor og har vært det en stund. Morsrollen er kompleks, den tar så mye av deg, krever alt du har av styrke og utholdenhet i kropp og sjel, mange strekker seg lenger enn man trodde, noen gang var mulig for å få barn. For meg har utfordringene vært veldig store, men så er det nå da bare slik at morsrollen fyller opp

– Min mor har vært borte nå i 18 år, hun ble revet bort så brått. I hele mitt voksne liv har jeg levd uten en mor, det tok nesten 10 år før den intense sorgen gikk over i en aksept.

(Mia Gjerdrum Helgesen)

hjertet ditt så fullt av ubetinget kjærlighet at man selv ikke forstår at det er mulig å tåle så mye på en gang. Slik er de fleste skapt, slik går vel slekten videre, utrolig nok.

Hva skal til for å være en god mor?

Det er et stort spørsmål uten fasitsvar. Jeg ønsker å kunne stille sterkt på ubetinget kjærlighet og omsorg, bygge opp og la personlighetene til barna blomstre, gi dem all den selvtillit og empati jeg kan. De må lære å se at mor kan være lei seg, mor kan være hurpe og et troll på dårlige dager, mor må kunne ta feil og selv beklage, mor er bare et menneske, slik skal de lære selv å lytte til sin egen identitet og tørre å vise hvem de er.

De må lære å finne en styrke inne i seg selv, se mestring og glede, barna er bare til låns, en gave man skal sende videre på en ferd gjennom livet. Jeg setter kreativitet høyt også, kreativiteten i barnesjelen må få leve videre etter som de gror til, med et kreativt sinn er man mer åpen for flere muligheter, kan leke litt med tanker og ideer og være friere i tankegangen. Grenser mener jeg gir barna trygghet, og det setter jeg også høyt. Men viktigst av alt er å være til stede i livet deres.

Hvorfor har enkelte et så komplisert forhold til egen mor?

Mor er det nærmeste man har, det er fra henne du kommer fra, og det er fra henne du skal løsrive deg fra for å finne din egen vei.

Hvordan kommer tematikken i prosjektet *Blood, Milk and Honey, a tribute to the art of motherhood* frem i kunsten din som stilles ut fra 31. august på Galleri A i Oslo?

Historisk har morsrollen blitt visuelt representert som arketyper: en mor og barn stirrer fornøyd på hverandre, eller Moder Jord, evig nærende, og sørge for dem rundt henne. Morsrollen, derimot, er en kompleks eksistens som må forstås på en kompleks måte.

Jeg har hatt tre bakenforliggende mål med maleriene mine: å åpne opp å la det indre følelseslivet få skape en dialog om morsrollen: rollen av kvinner for kvinner, å sette spørsmålstegn ved den visuelle fremstillingen av morsrollen i historisk sammenheng og til å engasjere i en åpen utforskning av kompleksiteten i morsrollen.

Tematikken kommer ganske direkte og usensurert frem i bildene mine til denne utstillingen, modige, direkte tolkninger av temasmangfold. Jeg har fokus på det indre sjeleliv og alt som rører seg i alle relasjoner mellom de største kontrastene ved morsrollen: kjærligheten og angsten. Det er sterke drivkrefter, moderne afroditer og postmoderne madonnafigurer, sørgende foreldre, elskede glimt av ubetinget kjærlighet, fruktbarhet, tap og store ønsker, fødsel, død, sterke familierelasjoner og morsrollen i vårt moderne samfunn på tvers av kulturer. Jeg har bevisst hentet frem det jeg har av livserfaring og følelser for å skape sterke bilder. Dette er en meget spesiell utstilling med et stort tema som krever dyp jobbing med tematikken over lang tid. Det har vært en løsrivende prosess.

Life visualiseringen av livshjulet, madonnaen, moderen, å gi liv, fødsel, døden og engelen. *Together* familierelasjoner, sterke band, noen sammen, noen alene, enhet.

I min billedkunst jobber jeg med acryl på lerret, og da er det ikke så lang vei mellom de sterke følelsene og lerret. Jeg jobber spontant uten å planlegge mer enn å prøve å feste en stemning eller følelse ned som jeg vil fryse øyeblikket i. Jeg jobber meget intenst og direkte, acrylen er derfor et viktig medium da den tørker raskt og gir meg den friheten til å jobbe lagvis. Uttrykket mitt har utviklet seg over årene der jeg har jobbet med å finne min palett, og et uttrykk der harde grafiske flater møter myke og rennende strøk som går i oppløsning. Tematikken er stor, men helt nødvendig for meg å realisere på dette tidspunktet. Prosjektet skal leve videre og vi har mange planer, vi ser at det kan bli en spennende reise parallelt med livene våre.

Er det et kunstverk fra kunsthistorien med tematikken *mor/barn* som betyr noe spesielt for deg, og hvorfor?

Maleriet *The Three Ages of Woman* av Klimt, (1905) også kjent som *Mother and Child*, er et så mektig bilde og gir meg en sterk følelse av livets sårbarhet på en vakker måte. Freden og kjærligheten er så sterk mellom mor og barn. Bildet har gitt meg mye inspirasjon til å tørre å kreve mye av mottakeren.

Bildet antas å representere de tre viktigste stadiene i en kvinnes liv: barndom, morsrollen og alderdom. Moren med barnet på høyre side av lerretet er en fantastisk fremstilling av skjønnhet og kjærlighet til morsrollen, samt stadium av barndommen

GRO MUKTA HOLTER (f. 1976)

Billedkunstner

Utdanning:

- 2002-2004 Hovedfagskandidat KHIO
- 1998-2002 Diplomeksamen, SHKS
- 1998-1997 Artium, NKS allmenne, øk. adm. fag
- 1994-96 Strykejernet Tegne og Maleskole

Utstillinger i utvalg:

- 2012 Verdens Ende Kunstforening Tjøme (kommende)
- 2011 BLOOD, MILK & HONEY samarbeidsprosjekt med Camilla Prytz og Mia Gjerdrum Helgesen Galleri A (kommende)
- 2011 Everything That Was, Still Is, Oslo Museum avd. Bymuseet i Frognerparken

KUNST FOR SALG, SE KUNSTKATALOGEN

Hvorfor er det viktig for deg å sette fokus på temaet mor i livet og i kunsten med alt det innebærer på godt og ondt?

Først og fremst føltes det helt naturlig siden jeg nå har erfaringen med å bli mamma selv, og fordi jeg har rukket å ha og miste to mødre før jeg fylte 30!

Mia og jeg snakket om det en stund før vi avgjorde at vi ville fokusere på temaet rundt morsrollen. Det er dessverre et fåtall av kvinner i kunsthistorien som har belyst temaet i billedkunsten, og vi ville ta tak i rollen som en markering og hyllest. Vi ville heller ikke at det skal ekskludere noen, men prøve å rette fokuset på at alle mennesker på en eller annen måte har et forhold til mor. Dette inkluderer alle som er født, rett og slett...

Mor og barn som symbol i kunsten er kanskje det mest avbildede av alle motiver, men hvis man ser nærmere på signaturene, så er det stort sett menn som har avbildet disse ut i fra sitt blikk, ofte romantisert og opphøyd som madonna eller jomfruen med barnet. Disse er jo, som vi alle vet, et glansbilde som absolutt ikke stemmer med hverdagen som mor, bortsett fra noen korte glimt. Vi ville derfor lage et prosjekt der det er damer både i og bak kulissene .. og med oss tre kunstnere handler dette prosjektet om MOR og MAMMA som tema i et vidt begrep, og vi vil egentlig ikke legge hovedfokuset på oss selv, men så klart bruker vi det vi kjenner nærmest, som inspirasjon nå i starten.

Hvilket forhold har du til din egen mor?

Den moren som fødte meg, kjenner jeg ikke, jeg tenker på denne personen ofte, men hun blir jo abstrakt, en fantasi. Moren min som varmet, trøstet, oppmuntret og holdt rundt meg og gav meg navnet mitt, er den mammaen jeg virkelig savner! Det finnes utallige teorier på om blod er tykkere enn vann, men i mitt tilfelle er jeg ikke et sekund i tvil – man trenger ikke samme gener for å føle ekte oppriktig mor-barn relasjon!

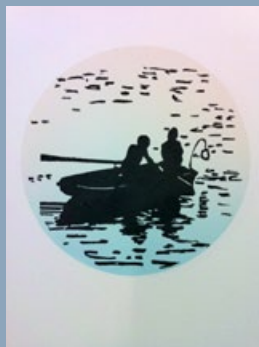
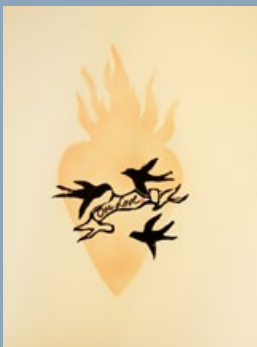
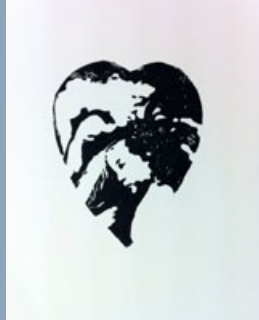
Er det spesielle hendelser/egenskaper ved din mor du særlig vil trekke frem?

Moren min som jeg har vokst opp med, var et omsorgsfullt, klokt og sterkt menneske. Dessverre mistet jeg henne altfor tidlig. Hun ble syk allerede da jeg var barn, og døde av benmargskreft da jeg var i 20-årene. Vi hadde et sterkt forhold, og selv om hun var mye redusert og hadde masse smerter, husker jeg at hun

hadde en nesten infernalsk galgenhumor og selvironi som jeg beundrer henne enormt for! Spesielt i hennes situasjon der hun måtte sitte hjemme da resten av familien var på turer, avslutninger eller andre ting der det er vanlig å ha med mamma. Det er trist, og nå kan jeg forstå hva hun må ha tenkt, og hvor stort savnet hennes etter å være med oss barna kan ha vært. Hun skjulte mye av de alvorlige sidene for oss barna, det er nok en skåningsmekanisme, og hun var ekspert på det. Men istedenfor å klage skaffet hun seg for eksempel abonnement på lydbøker og jeg kjenner få som har lest så mye som henne. Dette bidro sterkt til at vi kunne ha fine samtaler om alle mulige tema selv om hun satt mye hjemme. Vi delte også gleden over å skape, og jeg sier alltid at uten henne hadde jeg nok ikke valgt å arbeide som kunstner. Hun gav meg de dyttene i ryggen og den reflekterte feedbacken som må til – hun var i mine øyne fantastisk! Alltid når jeg åpner utstillinger tenker jeg at nå har mamma det fint, dette er til deg mamma..

Hvordan er ditt syn på egen morsrolle?

Morsrollen, uansett om det gjelder i et mikro- eller makroperspektiv, rommer hele spekteret av følelser og dramatikkk på ett brett. I rollen som mamma opplever jeg stadig følelsen av alt fra ren lykkefølelse til den største dramatikkk, engstelse, bekymring og sprekferdig kjærlighet ...og alt veksler så enormt raskt! Alle bryterne i hjernen er på liksom ... det blinker på hele skalaen, og derfor veldig nyttig med noen reale magedrag og time out – da er det fantastisk å gå på jobb. Jeg har aldri jobbet så intenst som etter at jeg ble mor, nå er det liksom alvor! Tiden er knappere, og jeg må lære meg å fokusere på de viktigste tingene. Jeg vil si at morsrollen gjør meg mer til stede i alle mulige situasjoner, jeg må være like involvert i de minste og største øyeblikkene. Det har gitt meg et nytt perspektiv på tid, det er ikke mulig å forklare tid til et lite barn og spillereglene i hverdagen må hele tiden justeres og tilpasses for å få ting til å gå opp. Det er heller ikke noe konsekvent i å være foreldre, det er jo nye stadier, og læringskurven kan noen ganger føles bratt! Det er både utfordrende, slitomt og fantastisk på en gang! Svingningene i følelsene er som kjempebølger som ikke kan demmes og heller ikke burde det. Morsrollen er stinn av klisjeene på løpende bånd; kropp, sykdom, latter, tårer – rett og slett det mest menneskelige og natur-

Den moren som fødte meg, kjenner jeg ikke, jeg tenker på denne personen ofte, men hun blir jo abstrakt, en fantasi. Moren min som varmet, trøstet, oppmuntret og holdt rundt meg og gav meg navnet mitt, er den mammaen jeg virkelig savner!

(Gro Mukta Holter)

lige, som mødre hele tiden forsøker å forstå eller leve opp til. Uansett hvor i verden man befinner seg, handler det om det samme, livet og eksistensi- basicinstinct, rett og slett ...

Hva skal til for å være en god mor?

Forhandlingsevner og en ubegrenset kjærlighet tror jeg man kommer langt med! Det viktigste er jo så klart å forsøke å bruke sunn fornuft og ikke tro at det er mulig å være et perfekt menneske i enhver situasjon. Men i tillegg til alle disse ganske selvfølgelige sidene ved rollen vil jeg fremheve at jeg synes det er viktig at mødre lærer seg å senke skuldrene og la ting gå litt på halv tolv i heimen ... Stress og barn er så utrolig dårlig kombinasjon! Jeg jobber masse med det, å la være å mase og tørke, flikke og gni på ting ... Jeg stikker heller og trener ballett eller yoga enn å brette sammen vasken, og tenker at nå skal du mor gi seg selv en fin stund, så blir jeg en glad mamma, og forhåpentligvis kommer det noe godt ut av det ...

Hvorfor har enkelte et så komplisert forhold til egen mor?

Det handler nok mye om BEKYMRINGER, jeg tror det er roten til mye komplikasjoner. Det er vel omsorg og kjærlighet som ligger i grunnen for alle de *worst case scenario*-tankene jeg tror alle mødre driver med, men de gjør både barn og damene selv helt utslitt... Men det handler også om at man faktisk ikke vet hva slags lite menneske man har å forholde seg til, hver dag er åpen for noe uforutsett, og jeg tror altfor høye forventninger også kan skape skuffelser og dårlige relasjoner. Barna dine er jo ikke som deg, selv om man kanskje både håper og vil at de skal forstå deg helt inn til det innerste i tankegangen ...for alltid ...

Hvordan kommer tematikken i prosjektet *Blood, Milk and Honey, a tribute to the art of motherhood* frem i kunsten din som stilles ut fra 31. august på Galleri A i Oslo?

Jeg har jobbet ut en serie med grafikk, håndtrykket linoleumsnitt og olje/akryl-malerier til denne utstillingen. Her er det tydelig bruk av både symbolikk og referanser med klartekst, noe som det har vært utfordrende og veldig spennende å jobbe med. Linoleum er blitt en motvekt til slik jeg vanligvis jobber i maleriene – kraftig, ekspressivt og lagvis.. Tror det kom med min interesse for yoga som jeg læte meg da jeg gikk gravid ... nå kan jeg sitte og knote i

evigheter med denne møysommelige kuttingen.. Men det blir mye blod også, her er det ekte lidenskap i hvert kutt ...

Jeg jobber alltid med tematikk knyttet til hukommelse, minner og identitet, og kunstkritiker Tommy Sørbø konkluderte i en åpningstale på en tidligere utstilling jeg hadde i år, at hele mitt kunstnerskap er som en lang bearbeidelse av sorgen etter min mor eller mødre. Det høres kanskje bare sørgelig ut, men alle som kjenner til meg og mine arbeider, vet at det absolutt ikke bare er trist å jobbe med sorg. Jeg bærer den i meg, ja, men den er jo en styrke og en kraft som har gjort meg til den kunstneren og mennesket jeg er. Denne utstillingen handler jo om å hylle mor, og det må ikke bli for klamt– her skal vi forsøke å engasjere til noen videre tanker og ikke minst til de mødrene i verden som ikke har den luksusen vi faktisk lever i på denne *holmen* av velstand vi er, sett fra et større perspektiv ...

– Er det et kunstverk fra kunsthistorien med tematikken *mor/barn* som betyr noe spesielt for deg, og hvorfor?

– Det er vanskelig å trekke frem et eneste verk, men da må det bli *The Nursing* av Frida Khalo. Hennes kunst har betydd mye for meg siden jeg var 10 år. Hun var som et levende kunstverk med sin skjebne, engasjement i politikk og i sin sterke lidenskap til kunsten og til livet. I dette bildet har hun malt seg selv som voksen liggende i armene på en amme som bærer en tradisjonell folkloremaske. Hun ble ammet av en indianerkvinne som baby, og det er først i voksen alder minnet om denne kvinnen som ammet henne dukket opp for Frida, derfor har hun malt seg selv som voksen. Frida Khalo's kunst handler om død, smerte og hennes, uhelbredelige savn etter å bli mor. Hun levde hele livet med sykdom, all smerten kommer frem i kunsten så det smeller og drysser konfetti til alle kanter når jeg ser på dem ... for det er også mye fest i Fridas liv, det er kontrastfylt, komplekst og evig aktuelt. En dag skal jeg dra med meg datteren min til Fridas hjem – La Casa Azul i Mexico. Jeg har en romantisk forestilling der jeg ser for meg oss to med et lass blomster i håret og lange hippieaktige kjoler: Hei, Frida, her kommer vi på besøk, endelig! Jeg vil jo gjerne gjøre de mor/barn-tingene med min egen datter som jeg ikke fikk med mamma, men igjen – forventninger ... Om datteren min, som er oppvokst som del av mitt kunstnerunivers, heller vil dra på fotballferie sammen med pappa, får tiden vise ...